

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સુરીન્દર સિંહ @છિન્દા અને અન્ય

વિરુદ્ધ

પંજાબ રાજ્ય

ઓગસ્ટ ૩૧, ૨૦૦૬

[જસ્ટિસ અરિજીત પસાયા ટી અને જસ્ટિસ લોકેશ્વર સિંહ પંતા]

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦; કલમ. ૩૪, ૩૦૨, ૩૦૪ અને ૩૨૩: હત્યા-સંયુક્ત
જવાબદારી- આરોપીઓએ ફરિયાદી અને તેના પુત્ર પર હુમલો કર્યો- પુત્રનું
ઈજાઓથી મૃત્યુ થયું- ટ્રાયલ કોર્ટે ચારેય આરોપીઓને કલમ ૩૦૨/૩૨૩ અને
કલમ ૩૪ આઈ. પી. સી. હેઠળ ગુનો કરવા બદલ દોષિત ઠેરવ્યા અને તેમને તે

મુજબ સજા ફટકારી- હાઈકોર્ટ દ્વારા સમર્થન - બે દોષિતો દ્વારા અપીલ દાખલ - પકડાયેલ: આરોપી-અપીલકર્તાઓ હથિયારોથી સજ્જ નહોતા- જોકે તેમણે મૃતકની હિલચાલ પર કથિત રીતે રોક લગાવી હતી પરંતુ ફરિયાદીના પુત્રની હત્યા કરવાનો તેમનો સામાન્ય ઇરાદો/હેતુ હતો તે દર્શાવવા માટે કોઈ ચોક્કસ પુરાવા નહોતા- જો કે, તેઓ હથિયારોથી સજ્જ અન્ય બે આરોપીઓ સાથે આવ્યા હતા, અને ઘટના પછી, તેઓ બધા સાથે ચાલ્યા ગયા હતા- સંજોગોમાં, આરોપી-અપીલકર્તાઓને કલમ ૩૦૨ અને કલમ ૩૪ આઈ. પી. સી. હેઠળના ગુનાઓ માટે સજા કરવી અયોગ્ય રહેશે- તેમને કલમ ૩૦૪ અને કલમ ૩૪ હેઠળ યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવી શકાય છે- દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે તે મુજબ.

કલમ ૩૪-સંયુક્ત જવાબદારી-ચર્ચાનો અવકાશ

ફરિયાદી પક્ષના જણાવ્યા અનુસાર, દુર્ભાગ્યપૂર્ણ દિવસે જ્યારે ફરિયાદી તેના પુત્ર અને અન્ય બે લોકો સાથે બજાર તરફ જઈ રહ્યો હતો, ત્યારે રસ્તામાં અપીલકર્તા સહિત ચાર વ્યક્તિઓએ તેમને રોક્યા હતા.તેમાંથી એકે કથિત રીતે ફરિયાદીના માથા પર લાઠીચાર્જ કર્યો હતો.જ્યારે તેનો પુત્ર તેને બચાવવા આવ્યો ત્યારે બે આરોપીઓએ તેને પકડી લીધો અને અન્ય આરોપીઓએ તેની છાતીમાં છરી ફેંકી દીધી અને તે નીચે પડી ગયો.ફરિયાદીએ હોબાળો મચાવ્યો હતો અને

આરોપીઓ ભાગી ગયા હતા.પીડિતાને સિવિલ હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવ્યો હતો, જ્યાં તેણે દમ તોડી દીધો હતો.એક એફ. એલ.આર. ફરિયાદકર્તા અને અન્યો દ્વારા પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધવામાં આવી હતી.પોલીસે આ મામલે તપાસ કરી હતી અને આરોપપત્ર રજૂ કર્યું હતું.ટ્રાયલ કોર્ટે તમામ આરોપીઓને દોષી ઠેરવ્યા અને તેમને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ હેઠળ ગુનાઓ કરવા બદલ દોષિત ઠેરવ્યા અને તે મુજબ સજા સંભળાવી.આરોપી વ્યક્તિઓએ અપીલ કરી હતી, જેને હાઈકોર્ટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.તેથી વર્તમાન અપીલ, જે માત્ર બે આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા પસંદ કરવામાં આવે છે.

આરોપી-અપીલકર્તાઓએ દલીલ કરી હતી કે ફરિયાદી પક્ષે ફરિયાદીના પુત્રની હત્યામાં તેમનો સામાન્ય ઇરાદો હોવાનું દર્શાવવા માટે કોઈ નક્કર પુરાવા લાવ્યા નથી, તેથી આઈપીસીની કલમ ૩૪ લાગુ પડતી નથી.

આંશિક રીતે અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યું: ૧.૧. કલમ ૩૪ આઈ.પી.સી. ફોજદારી કૃત્ય કરવામાં સંયુક્ત જવાબદારીના સિદ્ધાંત પર ઘડવામાં આવી છે.આ કલમ માત્ર પુરાવાનો નિયમ છે અને તે મૂળ ગુનાનું સર્જન કરતું નથી.આ વિભાગનું વિશિષ્ટ લક્ષણ ક્રિયામાં ભાગીદારીનું તત્વ છે.અનેક વ્યક્તિઓ દ્વારા આચરવામાં આવેલા ફોજદારી કૃત્ય

દરમિયાન બીજા દ્વારા આચરવામાં આવેલા ગુના માટે એક વ્યક્તિની જવાબદારી આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ હેઠળ ઊભી થાય છે, જો આવા ગુનાહિત કૃત્ય ગુનામાં જોડાનારી વ્યક્તિઓના સામાન્ય હેતુને આગળ વધારવા માટે કરવામાં આવે છે.[૬૭૫-એફ-જી]

૧.૨. સામાન્ય હેતુનો સીધો પુરાવો ભાગ્યે જ ઉપલબ્ધ હોય છે અને તેથી, આવા હેતુને માત્ર કેસની સાબિત હકીકતો અને સંજોગો પરથી દેખાતા સંજોગો પરથી જ અનુમાન કરી શકાય છે.સામાન્ય હેતુના આરોપને ઘરે લાવવા માટે, ફરિયાદી પક્ષે પુરાવા દ્વારા, પછી ભલે તે પ્રત્યક્ષ હોય કે પરિસ્થિતિજન્ય, એ સ્થાપિત કરવું પડશે કે તમામ આરોપી વ્યક્તિઓ પર જે ગુના માટે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ ની સહાયથી આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે તે કરવા માટે યોજના અથવા મનની બેઠક હતી, પછી ભલે તે પૂર્વ-ગોઠવાયેલ હોય અથવા ક્ષણની ઉતાવળ પર હોય; પરંતુ તે ગુનાના કમિશન સમક્ષ હોવું જરૂરી છે.આ કલમની સાચી સામગ્રી એ છે કે જો બે કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓ ઇરાદાપૂર્વક સંયુક્ત રીતે કોઈ કાર્ય કરે છે, તો કાયદાની સ્થિતિ એવી જ છે કે જાણે તેમાંથી દરેકએ તેને વ્યક્તિગત રીતે કર્યું હોય. [૬૭૫-જી-એચ; ૬૭૬-એ.આઈ.આર]

અશોક કુમાર વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય, એ.આઈ.આર (૧૯૭૭) એસ.સી. ૧૦૯, પર આધાર રાખ્યો હતો.

૧.૩.ગુનામાં ભાગ લેનારાઓમાં સામાન્ય ઈરાદાનું અસ્તિત્વ એ આ કલમ લાગુ કરવા માટેનું આવશ્યક તત્વ છે.તે જરૂરી નથી કે સંયુક્ત રીતે ગુનો કરવાના આરોપમાં અનેક વ્યક્તિઓના કૃત્યો સમાન અથવા સમાન રીતે સમાન હોવા જોઈએ.આ કૃત્યો પાત્રમાં અલગ હોઈ શકે છે, પરંતુ જોગવાઈને આકર્ષવા માટે એક જ અને સમાન સામાન્ય હેતુ દ્વારા પ્રેરિત હોવા જોઈએ.[૬૭૬-બી]

મહબૂબ શાહ વિ. સમ્રાટ, એ.આઈ.આર (૧૯૪૫) પ્રિવી કાઉન્સિલ ૧૧૮, નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૧.૪.કલમ ૩૪માં પ્રતિપાદિત સિદ્ધાંતોના અમલીકરણના પરિણામે, જ્યારે કોઈ આરોપી કલમ ૩૪ સાથે વાંચીને કલમ ૨૪૨ હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે, ત્યારે તેનો અર્થ એ છે કે આરોપી તે કૃત્ય માટે જવાબદાર છે જે મૃતકના મૃત્યુનું કારણ બને છે, જાણે કે તે તેના દ્વારા જ કરવામાં આવ્યું હોય.આ જોગવાઈ એવા કેસને પહોંચી વળવા માટે છે જેમાં પક્ષના વ્યક્તિગત સભ્યોની પ્રવૃત્તિઓ વચ્ચે તફાવત કરવો મુશ્કેલ હોઈ શકે છે જે બધાના સામાન્ય હેતુને આગળ વધારવા માટે કાર્ય કરે છે અથવા તેમાંથી દરેક દ્વારા બરાબર શું ભાગ લેવામાં આવ્યો હતો તે દર્શાવવું મુશ્કેલ હોઈ શકે છે.

[૬૭૬-ઈ-એફ]

ચ. પુલ્હા રેડ્ડી અને ઓઆરએસ. વિ.આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્ય, એ.આઈ.આર (૧૯૯૩) એસ.સી. ૧૮૯૯ અને હરબંસ કૌર વિ. હરિયાણા રાજ્ય, [૨૦૦૫] ૯ એસ.સી.સી ૧૯૫ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૨. તાત્કાલિક કેસમાં, જ્યારે વાસ્તવિક દૃશ્ય જોવામાં આવે છે ત્યારે આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ લાગુ કરવી અત્યાર સુધી સંબંધિત મૃતકોની હત્યા અયોગ્ય હોવાનું જણાય છે.વધુમાં, અપીલકર્તાઓ સશસ્ત્ર ન હતા.પરંતુ પુરાવા સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે ઝઘડો થયો ત્યારે તેઓએ મૃતકની હિલચાલ પર પ્રતિબંધ મૂક્યો હતો.જો કે, કોઈ ચોક્કસ પુરાવા નથી કે સામાન્ય હેતુ હત્યા હતી.પરંતુ હકીકત એ છે કે બે સહ-આરોપી છરી અને લાઠીથી સજ્જ હતા તે સુસંગતતા અને મહત્વ ધરાવે છે.તેઓ સાથે આવ્યા અને સાથે ચાલ્યા ગયા.આમ હોવાથી, નિર્ધારિત સિદ્ધાંતને લાગુ કરીને માન્યતા બદલવામાં આવે છે.યોગ્ય માન્યતા.,,કલમ ૩૪ આઈ. પી. સી. સાથે વાંચીને કલમ ૩૦૪ ભાગ II આઈ. પી. સી. હેઠળ રહેશે. સાત વર્ષની કસ્ટોડિયલ સજા ન્યાયના અંતને પૂર્ણ કરે છે.[૬૭૬-એ.આઈ.આર; ૬૭૭-એ.આઈ.આર-બી]

ગુનાહિત અપીલીય અધિકારક્ષેત્રઅદાલતી અપીલ નંબર ૯૦૩

હાઈકોર્ટના ૧૯.૧૦.૨૦૦૫ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી

૧૯૯૭ની ફોજદારી અપીલ નંબર ૨૮૨-ડી. બી. માં ચંદીગઢ ખાતે પંજાબ અને હરિયાણા.

અપીલકર્તા વતી કુલદિપ સિંહ.

પ્રતિવાદી વતી આર. કે. રાહોડ, એ. એ. જી., એમ. કે. વર્મા અને અરુણ કે. સિંહ.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

અરિજીત પાસાયત, જે. લીવ મંજૂર.

અપીલકર્તાઓ પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે અપીલકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરેલી અપીલને ફગાવી દેતા આપેલા ચુકાદાની કાયદેસરતા પર સવાલ ઉઠાવે છે અને તે રીતે જાણીતા સેશન્સ જજ, રૂપનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા દોષિત ઠરાવ અને સજાની પુષ્ટિ કરે છે. અપીલકર્તાઓને ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ (ટૂંકમાં 'આઈ. પી. સી.') ની કલમ ૩૪ સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૩૦૨/૩૨૩ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. આરોપી અપીલકર્તા-નરેન્દ્ર સિંહને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૭ હેઠળ દંડનીય ગુના માટે આજીવન કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને

ડિફોલ્ટ શરત સાથે રૂ.તેમને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ સાથે વાંચી શકાય તેવી કલમ ૩૨૩ની શરતોમાં છ મહિનાની સખત કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને ડિફોલ્ટ શરત સાથે Rs.૨૦૦ નો દંડ ચૂકવવાની સજા ફટકારવામાં આવી હતી.આરોપી-અપીલકર્તા, અમરજીત સિંહને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ સાથે વાંચી શકાય તેવા ગુના માટે આજીવન કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને ડિફોલ્ટ શરત સાથે રૂ. ૨,૫૦૦/- નો દંડ ફટકારવામાં આવ્યો હતો.તેને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૨૩ ની શરતોમાં છ મહિનાની સખત કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને ડિફોલ્ટ શરત સાથે Rs.૨૦૦ નો દંડ ચૂકવવાની સજા ફટકારવામાં આવી હતી.

સુનાવણી દરમિયાન જે કાર્યવાહીનો કેસ સામે આવ્યો તે નીચે મુજબ છે:

લેન્ડેરજીત (પીડબ્લ્યુ ૮) દ્વારા એ. એસ. આઈ. સુખજીત સિંહને સિવિલ હોસ્પિટલ, મોરિંડા ખાતે ૧૦.૪.૧૯૯૬ પર ૧૧.૫૦ પી. એમ. લેન્ડેરજીતે નિવેદન આપ્યું હતું કે તેઓ તેમના પુત્ર પવન કુમાર (ત્યારબાદ 'મૃતક' તરીકે ઓળખાય છે), રામ સિંહના પુત્ર અમરજીત સિંહ અને વેદ પ્રકાશ સાથે તેમના ઘરેથી આવી રહ્યા હતા અને કેટલાક ઘરેલું કામ માટે બજાર તરફ જઈ રહ્યા હતા.જ્યારે તેઓ રાત્રે લગભગ ૯ વાગ્યે એક ખુશાલ સિંહના ઘરની નજીક પહોંચ્યા, ત્યારે આરોપી નરિંદર સિંહ @નીતા ખંજર જેવી છરીથી સજ્જ,

અમરજીત સિંહ @અંબા લાઠીથી સજ્જ, સુરિંદર સિંહ @છિંદા અને ગુરમુખ સિંહના પુત્ર રાજા સિંહ જેઓ હથિયાર વગરના હતા તેઓ તેમને મળ્યા.આરોપીઓએ તેમને રોક્યા અને કહ્યું કે તેઓ તેમની સાથે વાત કરવા માગે છે.જ્યારે ફરિયાદી ઈન્દરજીત આગળ વધ્યો ત્યારે આરોપી અમરજીત સિંહે તેના માથા પર લાઠીચાર્જ કર્યો હતો.ફરિયાદીનો પુત્ર પવન કુમાર તેને બચાવવા આગળ આવ્યો હતો.રાજા સિંહ અને સુરિંદર સિંહે પવન કુમારને પકડી લીધો અને નરિંદર સિંહ @નિતાએ નીચે પડી ગયેલા મૃતકની છાતીમાં છરી ફેંકી દીધી.તેના પર ઈન્દરજીત તેને બચાવવા માટે તેના પુત્ર પર પડી ગયો.

ત્યારબાદ આરોપી રાજા સિંહ, સુરિંદર સિંહ અને અમરજીત સિંહે ફરિયાદીને મુઠ્ઠી મારી અને થપ્પડ મારી હતી.ફરિયાદીએ હોબાળો મચાવ્યો હતો.આરોપીઓ ત્યાંથી ભાગી ગયા હતા.ત્યારબાદ રામ સિંહના પુત્ર અમરજીત સિંહ, વેદ પ્રકાશ અને ફરિયાદી મૃતકને મોરિડાના સિવિલ હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા હતા, પરંતુ તેમનો જીવ બચાવી શકાયો ન હતો.

આ ગુનો આચરવાનો હેતુ એ હતો કે થોડા દિવસો પહેલા, નરિન્દર સિંહ ઉર્ફે નીતાએ ફરિયાદીની પુત્રી નિર્મલા દેવીને છેડતી કરી હતી. ફરિયાદીએ તેમને ઠપકો આપ્યો હતો અને તેમની વચ્ચે ઉગ્ર બોલાચાલી થઈ હતી. આ કારણે, અપીલકર્તાઓએ મૃતકની હત્યા કરી હતી. આ નિવેદનના આધારે,

૧૧.૪.૧૯૯૬ ના રોજ ૧૨.૦૫ વાગ્યે પોલીસ સ્ટેશન મોરિડામાં ઓપચારિક એફઆઈઆર, ભૂતપૂર્વ પીજે, નોંધવામાં આવી હતી. ૧૧.૪.૧૯૯૬ ના રોજ ૩.૦૦ વાગ્યે વિશેષ અહેવાલ એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, રૂપ નગર પાસે પહોંચ્યો. પોતાનો કેસ આગળ વધારવા માટે, ફરિયાદ પક્ષે તેર સાક્ષીઓની તપાસ કરી. પીડબ્લ્યુ ૮ અને ૯ ને નજરે જોનારા સાક્ષી હોવાનું જણાવાયું હતું. પીડબ્લ્યુ-૯ તપાસ દરમિયાન આપેલા તેમના નિવેદનથી આંશિક રીતે અલગ હોવા છતાં, બાકીની બાબતોને સુસંગત માનવામાં આવી હતી. પુરાવાના વિશ્લેષણ પર ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીઓને દોષિત ઠેરવ્યા અને આરોપીઓને દોષિત ઠેરવ્યા અને તેમને સજા ફટકારી.

આરોપી વ્યક્તિઓએ હાઈકોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાની શુદ્ધતા પર સવાલ ઉઠાવ્યા હતા.

ઉચ્ચ અદાલતને અપીલમાં કોઈ તથ્ય મળ્યું ન હતું અને તેને ફગાવી દીધી હતી.ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ વલણ એ હતું કે આરોપીને દોષિત ઠેરવવા માટે કોઈ સામગ્રી નથી.

આરોપી અમરજીત અને નરિન્દરે હાઈકોર્ટના ચુકાદા સામે કોઈ અપીલ કરી નથી.આ અપીલ સુરિન્દર અને રાજા દ્વારા કરવામાં આવી છે.

અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે જ્યાં સુધી અપીલકર્તાઓનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી કલમ ૩૪ પાસે કોઈ અરજી નથી. ફરિયાદી પક્ષે એવું દર્શાવવા માટે કોઈ નક્કર પુરાવા લાવ્યા નથી કે અપીલકર્તાઓએ મૃતકની હત્યા માટે કોઈ સામાન્ય હેતુ દર્શાવ્યો હતો.

બીજી તરફ પ્રતિવાદી-રાજ્ય માટે વિદ્વાન વકીલે નીચેની અદાલતોના ચુકાદાને ટેકો આપ્યો હતો. પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાયેલી એફ. આઈ. આર. ના સંદર્ભમાં, રૂપ નગરને રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે તે સ્પષ્ટ રીતે જાહેર કરે છે કે હુમલો સમયે આરોપી વ્યક્તિઓની હાજરી સ્થાપિત થઈ છે.

કલમ ૩૪ ફોજદારી કૃત્ય કરવામાં સંયુક્ત જવાબદારીના સિદ્ધાંત પર ઘડવામાં આવી છે. આ કલમ માત્ર પુરાવાનો નિયમ છે અને તે મૂળ ગુનાનું સર્જન કરતું નથી. આ વિભાગનું વિશિષ્ટ લક્ષણ ક્રિયામાં ભાગીદારીનું તત્વ છે. અનેક વ્યક્તિઓ દ્વારા આચરવામાં આવેલા ફોજદારી કૃત્ય દરમિયાન બીજા દ્વારા કરવામાં આવેલા ગુના માટે એક વ્યક્તિની જવાબદારી કલમ ૩૪ હેઠળ ઊભી થાય છે જો આવા ગુનાહિત કૃત્ય ગુનામાં જોડાનારી વ્યક્તિઓના સામાન્ય હેતુને આગળ વધારવા માટે કરવામાં આવે છે. સામાન્ય હેતુનો સીધો પુરાવો ભાગ્યે જ ઉપલબ્ધ હોય છે અને તેથી, આવા હેતુને માત્ર કેસની સાબિત હકીકતો અને

સાબિત સંજોગોમાંથી દેખાતા સંજોગો પરથી જ અનુમાન કરી શકાય છે.સામાન્ય હેતુના આરોપને ઘરે લાવવા માટે, ફરિયાદી પક્ષે પુરાવા દ્વારા, પછી ભલે તે પ્રત્યક્ષ હોય કે પરિસ્થિતિજન્ય, એ સ્થાપિત કરવું પડશે કે કલમ ૩૪ની સહાયથી તેમના પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોય તે ગુનો કરવા માટે તમામ આરોપી વ્યક્તિઓની યોજના અથવા મનની બેઠક હતી, પછી ભલે તે પૂર્વ-ગોઠવાયેલ હોય અથવા ક્ષણની ઉતાવળ પર હોય; પરંતુ તે ગુનાના કમિશન સમક્ષ હોવું જરૂરી છે.આ કલમની સાચી સામગ્રી એ છે કે જો બે કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓ ઇરાદાપૂર્વક સંયુક્ત રીતે કોઈ કાર્ય કરે છે, તો કાયદાની સ્થિતિ એવી જ છે કે જાણે કે તેમાંના દરેકએ તે જાતે જ કર્યું હોય.અશોક કુમાર વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય (એ. આઈ. આર. ૧૯૭૭ એસ. સી. ૧૦૯) માં અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તેમ, ગુનામાં ભાગ લેનારાઓમાં એક સમાન ઇરાદાનું અસ્તિત્વ આ કલમ લાગુ કરવા માટે આવશ્યક તત્વ છે.તે જરૂરી નથી કે સંયુક્ત રીતે ગુનો કરવાના આરોપમાં અનેક વ્યક્તિઓના કૃત્યો સમાન અથવા સમાન રીતે સમાન હોવા જોઈએ.આ કૃત્યો પાત્રમાં અલગ હોઈ શકે છે, પરંતુ જોગવાઈને આકર્ષવા માટે એક જ અને સમાન સામાન્ય હેતુ દ્વારા પ્રેરિત હોવા જોઈએ.

મૂળ રૂપે કલમ ૩૪ નીચેની શરતોમાં હતી:

"જ્યારે કોઈ ફોજદારી કૃત્ય અનેક વ્યક્તિઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે, ત્યારે આવી દરેક વ્યક્તિ તે કૃત્ય માટે એ જ રીતે જવાબદાર હોય છે જાણે કે તે કૃત્ય તેના દ્વારા જ કરવામાં આવ્યું હોય.

૧૮૭૦ માં, કલમ ૩૪ ના ઉદ્દેશને સ્પષ્ટ કરવા માટે "વ્યક્તિઓ" શબ્દ પછી અને "દરેક" શબ્દ પહેલાં "બધાના સામાન્ય હેતુને આગળ વધારવા માટે" શબ્દો દાખલ કરીને તેમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો. આ સ્થિતિ મહબૂબ શાહ વિ. સમ્રાટ (એ.આઈ.આર ૧૯૪૫ પ્રિવી કાઉન્સિલ ૧૧૮) માં નોંધવામાં આવી હતી.

કલમ ૩૪ ની જોગવાઈઓ હેઠળ જવાબદારીનો સાર એ સામાન્ય હેતુના અસ્તિત્વમાં જોવા મળે છે જે આરોપીને સક્રિય કરે છે જે આવા હેતુને આગળ વધારવા માટે ફોજદારી કૃત્ય કરવા તરફ દોરી જાય છે. કલમ ૩૪માં પ્રતિપાદિત સિદ્ધાંતોના અમલીકરણના પરિણામે, જ્યારે કોઈ આરોપીને કલમ ૩૪ સાથે વાંચીને કલમ ૨૪૨ હેઠળ દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે, ત્યારે કાયદામાં તેનો અર્થ એ છે કે આરોપી તે કૃત્ય માટે જવાબદાર છે જે મૃતકના મૃત્યુનું કારણ બને છે, જાણે કે તે તેના દ્વારા જ કરવામાં આવ્યું હોય. આ જોગવાઈનો હેતુ એવા કેસને પહોંચી વળવાનો છે જેમાં પક્ષના વ્યક્તિગત સભ્યોના કૃત્યો વચ્ચે તફાવત કરવો મુશ્કેલ હોઈ શકે છે જે બધાના સામાન્ય હેતુને આગળ વધારવા માટે કાર્ય

કરે છે અથવા તેમાંથી દરેક દ્વારા બરાબર શું ભાગ લેવામાં આવ્યો હતો તે સાબિત કરવા માટે. જેમ કે સીએચ માં જોવા મળ્યું હતું. પુલ્લા રેડ્ડી અને ઓઆરએસ. વિ.આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્ય (એ.આઈ.આર. ૧૯૯૩ એસ.સી. ૧૮૯૯), કલમ ૩૪ લાગુ પડે છે, ભલે ચોક્કસ આરોપીએ પોતે કોઈ ઈજા પહોંચાડી ન હોય. કલમ ૩૪ લાગુ કરવા માટે આરોપી તરફથી કોઈ ખુલ્લું કૃત્ય બતાવવું જરૂરી નથી. આ પાસાઓ હરબંસ કૌર વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય [૨૦૦૫ (૯) એસસીસી ૧૯૫] માં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા છે.

જ્યારે વાસ્તવિક દૃશ્ય જોવામાં આવે છે ત્યારે મૃતકની હત્યાની વાત આવે ત્યાં સુધી આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ લાગુ કરવી અયોગ્ય લાગે છે. વધુમાં, અપીલકર્તાઓ સશસ્ત્ર ન હતા. પરંતુ પુરાવા સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે ઝઘડો થયો ત્યારે તેઓએ મૃતકની હિલચાલ પર અંકુશ મૂક્યો હતો. જો કે, કોઈ ચોક્કસ પુરાવા નથી કે સામાન્ય હેતુ હત્યા હતી. પરંતુ હકીકત એ છે કે બે સહ-આરોપી છરી અને લાઠીથી સજ્જ હતા તે સુસંગતતા અને મહત્વ ધરાવે છે. તેઓ સાથે આવ્યા અને સાથે ચાલ્યા ગયા. આમ હોવાથી, ઉપર દર્શાવેલ સિદ્ધાંતને લાગુ કરીને પ્રતીતિમાં ફેરફાર કરવામાં આવે છે. કલમ ૩૪ આઈ. પી. સી. સાથે વાંચીને કલમ ૩૦૪ ભાગ II આઈ. પી. સી. હેઠળ યોગ્ય દોષિત ઠેરવવામાં આવશે. સાત વર્ષની કસ્ટોડિયલ સજા ન્યાયના અંતને પૂર્ણ કરશે.

અપીલને આંશિક મંજૂરી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.